

Vodoinstalaterji, krojači, čevljarji – kje ste?

Predragi poslovni prostori, nerealne – preizkušene cene obrtnih storitev, zamujanje pri sprejemanju raznih davčnih olajšav ter neupoštevanje dogovorjene posojilne politike – vsi ti vzroki so krivi, da je v bežigradskih krajevnih skupnostih še premalo tistih storitvenih obrti, ki bi jih ljudje zares potrebovali. To je nekaj izmed ugotovitev bežigradskega izvršnega sveta, ki je obravnaval problematiko drobnega gospodarstva v naši občini. O njej so spregovorili tudi delegati bežigradske občinske skupščine na zadnji majski seji.

Analiza, ki je zajela tako družbeni kot zasebni del drobnega gospodarstva Bežigrada v letih od 1980 do 1982, je ugotovila, da so bili sicer doseženi nekateri pomembni uspehi, ki pa kljub temu niso povsem v skladu z načr-

brtnikov, ki kot kooperanti sodelujejo z združenim delom, se je povečal, vendar gre v večini primerov za pogodbene odnose namesto za dolgoročne kooperacije na dohodkovni osnovi. Tudi storitvenih obrti v naši občini ni toliko, kot smo načrtovali za to srednjeročno obdobje, in kolikor bi ljudje želeli. Manjkajoče storitvene obrtnike delavnice so tudi zelo neenakomerno porazdeljene po krajevnih skupnostih.

Ta primanjkljaj bodo skušali komite za družbenoekonomske odnose, komite za urbanizem, gradbene zadeve, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo, obrtno združenje in krajevne skupnosti premostiti predvsem z namestitvijo kioskov za manjkajoče storitvene obrtnike. Uprava za družbene prihodke bo do konca tega leta ugotovila učinke spre-

pu osnovnih sredstev, ukinili davek iz skupnega dohodka za sredstva, ki jih zasebni obrtnik vložijo v razširjeno reprodukcijo, zagotovili lokacije za obrtne delavnice po primernih cenah in ukinili zakon o nacionalizaciji poslovnih prostorov, ki so večji kot 70 kvadratnih metrov.

Miran Vovk, delegat konference delegacij ČGP Delo, je predlagal, da bi v prihodnje morali ponuditi možnost tudi prodajalcem časopisov, cigaret in drobnega trgovskega blaga, da se vključijo kot zasebniki v drobno gospodarstvo. V nekaterih primerih takšna prodaja za delovno organizacijo ni rentabilna, ali zaradi slabega, večinoma pogodbenega kadra ali zaradi slabo izbranih lokacij kioskov in nenazadnje tudi zaradi prevelikih prispevkov, ki bremenijo delovno organizacijo. ČGP Delo je pripravljeno oddati svoje proste kioske v najem zasebnikom, zanimanje zanje pa bi morale izraziti tudi krajevne skupnosti. Za takšno rešitev se tačas že dogovarjajo v Idriji. O tej pobudi pa bodo razpravljali tudi delegati mestne skupščine v začetku junija.

Rajko Kotnik, delegat konference delegacij Avtohiše, tozdr Avtomehanični obrati, je dejal, naj bi v prihodnje obravnavali rezervne dele za vzdrževanje trajnejših dobrin kot reprodukcijski material in ne kot predmete široke potrošnje. Drobno gospodarstvu, predvsem storitveni dejavnosti, bi morali po njegovem mnenju omogočiti več deviznih sredstev za nakup rezervnih delov ter sodobnega orodja in naprav. Opozoril je tudi na pomanjkljivosti v usmerjenem izobraževanju, ki nudi učencem premalo praktičnega dela, kar je za poklice v avtomehanični stroki neprimerno. Združeno delo pogreša tudi posebno usmeritev na višji stopnji za izobraževanje strokovnih kadrov za vodenje vzdrževalnih in servisnih del.

Rado Mivšek, delegat bežigradskega Obrtnega združenja, je prav tako opozoril na pomanjkljivosti srednjega usmerjenega izobraževanja. »Zna se zgoditi,« je dejal, »da bomo kljub zadostnemu številu lokalov težko našli obrtnike, ki bi v njih delali, ker poklicev, ki jih občani v urbanih soseskah najbolj potrebujejo – čevljarja, krojača, serviserja – čez nekaj let ne bo več. Namesto čevljarja bomo poznali le šivalca zgornjih delov obutve.«

ZA LOKALE OBRNTNIKOV

Izvršni svet je predložil skupščini občine osnutek odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnega zakona. Pozornost delegatov je posebej pritegnilo določilo, zapisano v osnutku, da je za ustanovitev obratovalnice samostojnega obrtnika potrebno tudi soglasje krajevnih skupnosti, v kateri bo sedež obratovalnice.

Statutarno-pravna komisija je menila, da za takšno določilo ni zakonske podlage. Delegati zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela so to mnenje sicer sprejeli in odložili, sklepanje o osnutku odloka, soglašali pa so z namenom, zaradi katerega je bil pripravljen. Zato so zadolžili izvršni svet, da pripravi utemeljeno pobudo za ustrezno dopolnitev obrtnega zakona, če bo to potrebno. Delegat Stanko Prija-

tejl (KS Tomačevo) je namreč v razpravi menil, da bi to vprašanje lahko urejali tudi na podlagi zakona o poslovnih prostorih, po katerem mora krajevna skupnost sprejeti načrt namembnosti poslovnih prostorov v svojem

teli (KS Tomačevo) je namreč v razpravi menil, da bi to vprašanje lahko urejali tudi na podlagi zakona o poslovnih prostorih, po katerem mora krajevna skupnost sprejeti načrt namembnosti poslovnih prostorov v svojem

Soglasje krajevnih skupnosti?

okolju. V tem primeru namreč obrtnega zakona ne bi bilo treba spreminjati, saj bi krajsani s tem načrtom lahko usmerjali razvoj obrtnih in storitvenih dejavnosti v svoji krajevni skupnosti.

Vprašanja so očitno zamotana, še bolj očitno pa je, da

Vrsta ovir za gladko delo

V zvezi z delovanjem delegatskega sistema v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti so pripravljenci gradiva za občinsko skupščino opozorili na nekatera bistvena vprašanja, ki jih bo treba v prihodnje rešiti. Delegati in delegacije ter Odbor za razvoj samoupravljanja pri občinskem sindikalnem svetu so ugotovili, da so gradiva za zasedanja skupščin oziroma zborov preobširna in preveč strokovna, zato naj bi v prihodnje strokovne službe skupnosti gradiva pripravljala kot povzetke.

To še posebej velja za področje zdravstvenega varstva, ki je znano po obsežnih in velikokrat nerazumljivih gradivih. Poleg povzetkov se obetajo delegatom v prihodnje tudi variantni predlogi z opozorili o učinkih posameznih možnosti, predvsem pri odločitvah za financiranje skupne porabe in posameznih programov, ki bodo v prihodnje ovrednoteni že v postopkih priprave osnutkov. Delegati so še vedno premalo usposobljeni za svoje delo, velikokrat pa se v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti pojavljajo tudi v navidezno dvojni vlogi, kjer zastopajo interese svoje krajevnih skupnosti, ki jih je delegirala pa tudi organizacije združenega dela, v kateri so zaposleni. Zato se v zboru uporab-

nikov velikokrat uveljavljajo tipični interesi izvajalcev. Delo delegacij v združenem delu in krajevnih skupnostih pa bi lahko bistveno olajšalo tudi večje zanimanje družbenopolitičnih organizacij zanje in njihove težave. Takšnega stika zdaj žal še ni.

IZ RAZPRAVE

Štefan Praznik, delegat krajevnih skupnosti Boris Kidrič, je opozoril, da je v poročilu pa tudi v praksi še vedno premalo določen odnos med samoupravnimi organi v organizacijah združene-

gatskih gradiv po delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, še posebej tam, kjer delegati gradiva očitno ne razumejo. Nerazumljiva gradiva so po njegovem mnenju vzrok, da delegati v skupščinah SIS večinoma zelo malo razpravljajo, da nimajo dodatnih predlogov in so pogosto celo povsem tihi v primerih, ki jih neposredno zadevajo.

PO RAZPRAVI

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so sprejeli poročilo o delovanju

Osebnih dohodkov in skupna poraba

Vsi trije zbori skupščine občine so se seznanili z informacijo o izvajanju določil dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 v občini Ljubljana Bežigrad. Iz informacije izhaja, da mora šest organizacij združenega dela na podlagi določil omenjenega dogovora v prvem polletju letos povrniti preveč izplačana sredstva za osebne dohodke, deset organizacij združenega dela pa do konca leta preveč izplačana sredstva skupne porabe.

Pri osebnih dohodkih so prekoračiteli IMKO, Autocommerce tozdr Avtoobnova, Avtohiša tozdr Avtomehanični obrat, Zavod za organizacijo poslovanja, Elektrotehna DO Jugotehnika tozdr Elgro in Gospodarsko razstavišče, pri sredstvih skupne porabe pa so prekoračiteli Železopromet, sozdr IMP DSSS, Cestno podjetje, ZRI tozdr Soča ortopedija, Unitek, Opekarna Črnuče, Elektrotehna DO Junel tozdr Elzas, tozdr Elex in DSSS ter Smelt.

ga dela in krajevnih skupnostih ter delegacijami za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti. Predvsem manjkajo njegove normative opredelitve. Delegati velikokrat ne zvedo za sprejete sklepe, zato tudi ni nikogar mogoče pobarati po odgovornosti za njihovo izvajanje.

Miran Vovk, delegat konference delegacij ČGP Delo, je dejal, da ne verjame ugotovitvi poročila, ki pravi, da večina organizacij združenega dela razpolaga z zadostnim številom strokovno usposobljenih delavcev za razlaganje delegatskih gradiv. Ugotovil je, da bi se morala delovna skupina v delovni skupnosti samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, ki jo omenja poročilo, že doslej bolj aktivno vključevati v pojasnjevanje dele-

delegatskega sistema v skupščinah SIS s področja družbenih dejavnosti in stališča družbenopolitičnega zbora o tej problematiki. Družbenopolitični zbor je pozval vse samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, družbenopolitične organizacije in temeljne samoupravne organizacije in skupnosti, da se čimprej lotijo učinkovitega odpravljanja pomanjkljivosti in ovir za boljše delovanje delegatskega sistema, na katere opozarja poročilo. Predlagal je tudi, naj se programi usposabljanja vodij delegacij prilagodijo potrebam in možnostim delegatov. V prihodnje naj bi skrbili ne bistvene elemente teh programov in se bolj posvetili metodam delovanja za učinkovito usposabljanje delegatov.

Bencinska črpalka popoldne zaprta

»Bežigradski obrtniki nismo samo ob Titovi cesti, temveč tudi v Nadgorici, Podgorici in Dolu,« je dejal na zasedanju zbora združenega dela RADO MIVŠEK, delegat bežigradskih obrtnikov. Glede na omejitve z boni in visoko ceno bencina je obrtnike na severu Bežigrada zelo prizadel nov obratovalni čas bencinske črpalke na Črnučah, ki je po novem odprta vsak dan razen sobote in nedelje samo od sedmih zjutraj do enih popoldne. Obrtniki so predlagali, naj bo črpalka odprta tudi popoldan.

mo letošnjo izgubo z lanskob ob istem času, jo je »pridelalo« 7 organizacij združenega dela manj, žal pa se je letos skupni znesek povečal v primerjavi z lanskim tromesečnim kar za 177,5 odstotka. Rdeče številke so ob trimesečju zapisa Savske elektrarne, tozdr Elektroprenos in tozdr Elektrogospodarske telekomunikacije; Opekarna; KIT Ljubljanske mlekarne, tozdr Mlekarne; VGP Hidrotehnik, tozdr Hidrogradnje; SCT Obnova, tozdr Agrobiznis; Cestno podjetje, tozdr Gradnje; Geološki zavod Ljubljana, tozdr Vrtno-minerska dela; Inex Adria Avio-promet; Petrol, Trgovina z naftnimi derivati, tozdr Trgovina na debelo; Slovenijavto, Avtomerkur, tozdr Servis; Autocommerce, tozdr Servis; Instalacija, tozdr Projektivni biro, ZRMK, tozdr Inštitut za ceste; ČGP Delo, tozdr Delo in tozdr Studio za marketing in propagando. Povezovalni procesi v gradbeništvu so precej zmanjšali število izgubarjev v tej gospodarski panogi. V večini organizacij združenega dela so bili vzroki za izgubo ukrepi politike gospodarske stabilizacije na področju cen.

11 organizacij združenega dela je ob trimesečju tudi neupravičeno izplačalo višja sredstva za osebne dohodke od osnove, ki so jo v začetku leta same izbrale. Stanje na področju ključnih bežigradskih naložb pa je takšno: Mladinska knjiga tozdr Tiskarna bo pričela graditi prvo fazo Tiskarne knjig ob koncu letošnjega leta, celotna Belinkina naložba bo predvidoma končana prihodnje leto, Iskra-Delta pa bo začela graditi Tovarno računalnikov šele prihodnje leto.

tovanimi cilji malega gospodarstva. V obravnavanem obdobju se je povečalo število enot drobnega gospodarstva in zaposlenih v njem predvsem v zasebnem sektorju. 90 novih enot zasebnikov je omogočilo zaposlitev 190 delavcem. Največ novih zasebnikov je zabeležila analiza med obrtniki, ki izdelujejo in popravljajo kovinske izdelke, število zasebnih avtoprevoznikov pa se je zmanjšalo. Družbeni del drobnega gospodarstva je pri nespremenjenem številu enot in nekoliko zmanjšanem številu zaposlenih v primerjavi s celotnim gospodarstvom in industrijo ter gradbeništvom uspešno posloval. Izgub ni bilo, le dve obrtni organizaciji združenega dela sta poslovali z motnjami.

Analiza se je dotaknila drobnega gospodarstva tudi s stališča delitve obrti na proizvodno in storitveno. Delež proizvodnih

jetih davčnih olajšav na področju obrtnih dejavnosti in predlagala tudi njihovo morebitno spremembo. Dosedanji sistem davčnih olajšav ni imel večjega uspeha zato, ker deficitarne storitvene dejavnosti zaradi premajhnega ustvarjenega dohodka teh olajšav sploh niso mogle uveljavljati. Poslovna skupnost malega gospodarstva MAGOS, nekatere obrtne zadruge in bežigradske Obrtno združenje pa bodo v prihodnje skušali doseči večje vključevanje obrtne dejavnosti v proizvodne organizacije združenega dela, predvsem zaradi povečanja izvoza.

IZ RAZPRAVE

Jože Barle, delegat krajevnih skupnosti Ježica, je med drugim predlagal, naj bi za pospešitev razvoja drobnega gospodarstva ukinili prometni davek pri naku-

S seji družbenopolitičnega zbora 24. maja in zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela skupščine občine Ljubljana Bežigrad 26. maja 1983 poročata Vida Petrovič in Vlado Barabáš.

RESOLUCIJA PO TREH MESECIH

Dober začetek

Industrijska proizvodnja presešla načrtovano/Izvozni cilji se odmikajo/16 izgubarjev/Naložbe kasnijo

Na junijski skupščini bodo delegati vseh treh zborov bežigradske občinske skupščine obravnavali analizo uresničevanja resolucije o družbenoekonomskem razvoju Bežigrada v prvih letošnjih treh mesecih. Izvršni svet, ki je ugotovil, da je bežigradske gospodarstvo kljub neugodnim gospodarskim razmeram doseglo sorazmerno dobre poslovne rezultate. Ker je preseglo večino ciljev, opredeljenih v resoluciji, za letošnje leto, je z rezultati prvih treh mesecev postavilo tudi trdne temelje za uresničitev zastavljenih ciljev do konca leta.

Družbeni proizvod se je v prvih treh mesecih nominalno povečal za 36,4 odstotka, realno pa za 3,3 odstotke – resolucija je predvidevala 20 odstotno povečanje. Industrijska proizvodnja je kar za 3,3 odstotka presešla načrtovano 2,50 odstotno povečanje. Konvertibilni devizni prilivi so bili v obravnavanem obdobju nekoliko manjši, kot smo načrtovali in so se povečali od začetka leta za 16,2 odstotka. Konvertibilni devizni odlivi pa so ostali na lanskeletni ravni, kar določa tudi resolucija. Fizični obseg izvoza se

je v prvem tromesečju zmanjšal za 4,8 odstotka, fizični obseg uvoza pa se je povečal za 48 odstotkov. Ti rezultati kažejo, da bomo do konca leta težje uresničili izvozne in uvozne cilje, so ugotovili člani izvršnega sveta.

Število zaposlenih po prvih treh mesecih ostaja na enaki ravni kot v enakem lanskem obdobju, čeprav resolucija predvideva 0,8-odstotno povečanje. Povprečni neto osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu je po prvih treh mesecih znašal 16.745 dinarjev. V primerjavi z lanskim povprečjem se je nominalno povečal za 0,6 odstotka, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je realno padel za 7,9 odstotka. Načrt je predvideval le 7,5-odstotni padec neto osebnih dohodkov. Ob ugodnih podatkih in finančnih rezultatih osebni dohodki realno padajo bolj kot smo načrtovali. Pri delitvi čistega dohodka pa je po daljšem času ponovno prisotna želja organizacij združenega dela, da bi se sredstva za reprodukcijo večala.

Ob trimesečju je 16 bežigradskih organizacij združenega dela poslovalo z izgubo, ki je skupno znašala 703.116,453 dinarjev. Če primerja-